

TÀN CUỘC CHƠI

Truyện ngắn của Nguyễn Văn Sâm

Cuối cùng thì mình cũng được nàng ban cho một câu mát ruột mát gan chờ đợi cả mấy chục năm nay...

Họ ngồi nhậu gật gà gật gù như hai người bạn thân từ đời kiếp nào. Người trung niên ở trần, bận cái quần xà lỏn hơi rộng, đầu hớt cao, bộ ồm nhom đưa bộ be sườn cách trí, ngồi một churen buông thõng, lâu lâu lại đánh đồng đưa như là đuổi ruồi đuổi muỗi gì đó, churen kia co lên để trên mặt ghế. Người già tròm tròm sáu mươi, mập hơn, cũng quần xà lỏn nhưng khoát thêm cái áo sơ mi màu cháo lòng, cổ quần khăn lông, ý chừng sợ gió. Cái bàn tạp ở giữa hơi thấp, bày lủ khủ chai ly tạp nhạp không có cái nào giống cái nào. Mấy món nhậu lèo tèo, như là mua quơ quào bày bạ ngoài quán cơm nào đó đem chợ đem về.

Người trung niên lên tiếng:

‘Anh Sáu à! *Nói thiệt* nghe nè, mấy tháng nay tui mới được khoái khoái khi ngồi nhậu. Thân tình biết là bao nhiêu, với ai cũng vậy chứ không phải với anh Sáu thôi đâu nha. Lúc trước hã, *nói thiệt*, nhậu cảm chừng cho có vì biết tổng tổng tong là sau này mình hã họng mắc quai.’

Chú Sáu Cường chọt ngang:

‘Mắc quai mẹ gì, mắc xương mấy món nhậu tui nó mời mọc trước đó thì có. Ông mà còn làm chức này chức nọ thì còn nhậu dài dài và còn mắc xương hoài hoài. Thôi từ nay ông cho phép tôi kêu ông lại là chú Năm Đơ nha! Ông bí thơ này bí thơ kia nghe quan liêu làm sao! Tôi cũng không muốn kêu chú bằng *Năm Nói Thiệt*, xách mé quá nghe không được.’

Năm Đơ đập muỗi cái bốp, đưa tay lên coi rồi lấy hai ngón tay cái và trỏ dí dí xác con vật tội nghiệp tới chừng tiêu hết trơn mới chịu trả lời.

‘Ờ, chuyện nhỏ, vô tư đi anh! Bây giờ còn ông bà gì nữa với ai, thằng Năm Đơ trở lại như hồi xưa hồi xưa. Vậy mà coi bộ tiện phải không anh Sáu?’ Anh ta lấy đũa bươi bươi trong cái đĩa thịt rồi lựa miếng bự xộn nhứt bỏ vô chén chú

Sáu, Ông này coi bộ cảm động, đổi thế ngồi, nói cảm ơn nho nhỏ trong lỗ miệng.

Rượu để rót tràn ly, những miếng mời ít được chiếu cố đương làm tiệc cho bầy ruồi. Một người đàn bà khoảng chừng năm mươi trong nhà bước ra, chào lời Năm Nói Thiệt rồi ngồi xà xuống đầu sân, đặt mâm cúng lên mặt ghế để sẵn ở đó. Mâm cúng chỉ có một đĩa đựng ba cái hột vịt và một đĩa đựng miếng thịt ba rọi mỏng dính với mấy con tôm luộc đỏ au. nhang đèn được đốt lên. Người đàn bà xá xá rồi đứng dậy đi vô, mắt đỏ hoe. Bữa tiệc nhậu khựng lại, lặng trang với bốn con mắt theo dõi bước đi của người đàn bà.

Chú Sáu Cường tháo gờ lớp băng giá trước:

‘Thôi chú Năm nó đừng để ý tới thiên hạ nữa, mình nhậu nữa đi. Mời mình bình dân mà an toàn chứ biết không? Mời cao cấp coi vậy mà nguy hiểm, ăn khỏi miệng bà hú liền không chừng.’

Người đối ẩm gật gù cho có:

‘Thì mua bầy bạ ngoài chợ mấy món thường thường thôi, chứ *nói thiệt*, lúc này không dám cao lương mỹ vị.’

Chú Sáu Cường đổi thế ngồi:

‘Chú Năm nói tôi mới dám phát biểu chứ mời ba ba nướng muối, lẩu cá nóc... hoặc là nhộng này nhộng nọ là không có tui. Bữa nọ ăn có một con nhộng ve xào mà tôi bị chóng mặt, cứng hàm, may mà mới có một con thôi nên chưa bị ói nữa. Thằng con nó chở vô nhà thương, họ cho thuốc uống rồi họ giảng cho một trận để đời. Ớn quá rồi.’

Người đối ẩm hớp chút rượu, khà một tiếng lớn lỗ mắt ngạc nhiên:

‘Ủa ngộ không! Mình bình mới đi nhà thương, giảng là giảng làm sao?’

‘Đau nhứt là cô ý tá trẻ cỡ tuổi con mình cầu nhàu nào là già rồi còn ăn bầy ăn bạ, bộ thèm khát ba bốn đời gì sao. Ăn đồ quý đó mập béo gì mà ai ai cũng rủ nhau ăn. Nếu ngon lành bỏ dưỡng thì mấy thằng Tàu đã đem vô thực đơn đám cưới rồi.’

Năm Đơ gật gù:

‘*Nói thiệt* chú chó đẻ, ve, nhộng sâu, đương dứa, bò cạp.. tui đều ăn qua rồi. Có sao đâu, chiên vàng lên với bơ tỏi tiêu là bắt mắt và bắt rượu. *Nói thiệt* chú chó có vài ba lần bị chóng mặt sơ sơ, cồn cào trong bụng chút chút, cũng có cảm thấy buồn rầu chừng độ nửa giờ nhưng chỉ nằm ngủ một giấc là hết.’ Năm Đơ gật gù cười mím chi coi bộ khoái trá tiếp: ‘Tụi nó ới mửa tùm lum, ngã rập hết phân nửa, may mà chưa có thằng nào bữa đó lên nóc tủ ngồi ngắm gà khỏa thân hưởng khói nhang.’

Chú Sáu cười hiền:

‘May đó nha! Chắc là mấy con nhộng đó mới chết nên ít độc tố, có khi do cơ địa mấy anh em mạnh, hoặc rượu bữa đó là rượu thiệt. Côn trùng, ấu trùng ở trong đất ăn bào tử nấm độc là thường. Con nào chết thì chết, con nào sống thì sống. Người ta đào đất bắt hết đem về rửa sạch rồi chiên, biết ắt giáp gì chết sống. Rửa đất cát chó có rửa được độc tố đâu, côn trùng chết là ở độc được cho con người.’

‘Sao kỳ vậy anh, làm sao phân biệt được con chết con sống, con nào chứa độc con nào không?’

‘Ậy! Vậy mà tôi mới học được. Sách vở thôi. Đại khái là con nào còn mềm, mắt màu đen, còn cử động thì không sao, ăn được, con nào chết, mình cứng, mắt màu trắng, nằm êm rơ là lục phủ ngũ tạng của nó đương bị độc tố hoành hành, mình ăn vô là uống thuốc độc.’

Chín Đơ tròn mắt phục lẫn:

‘Có chữ nghĩa cũng hay ha! Tụi tui thì bằng cấp đều biết mẹ gì.’ Anh ta trầm ngâm như muốn nhớ lại thời vàng son quá khứ. ‘Nếu không có chuyện xui xẻo kia chừng hai năm nữa thì tui cũng có bằng Cử Nhơn chứ bộ! Cái thằng học giùm tui nó thông minh lắm, học đâu đậu đó!’

Người đối ẩm chỉ lắc đầu thương hại mà không nói gì. Gió lạnh từ biển thổi vô rì rào, chú Sáu Cường kéo cái khăn lông sát vô cổ hơn. Vài người đàn bà lựa cá xong bưng rổ đi về ngang nhà. Năm Đơ hỏi vọng ra.

‘Kỳ này anh em về có nhiều cá không?’

Một người đàn bà đứng lại chỗ miệng vô nhà:

‘Cá lúc này mà, nhiều nhồi gì, đáy ngoài khơi đại đương bị hút đất nên cá di chuyển chỗ khác gần hết... mà hai ghe của gia đình Út Chột bị tàu lạ đâm chìm rồi. Vợ con nó đương khóc ngoài bãi đó.’

Năm Đơ đổi thế ngồi, trầm ngâm:

‘Sanh giặc hoài, tàu lạ ông nội tui chứ tàu lạ!’

Chú Sáu can:

‘Thôi dẹp ba cái chuyện đó đi, đời là bể khổ mà. Mình lo thân chưa xong, nói này nọ khó lòng.’

Chừng mười lăm phút sau người đàn bà đi ra lại với cái thau nhôm cũ và hộp quẹt. Chị vừa đốt giấy tiền vàng bạc vừa vái:

‘Ngày mười sáu má cúng ba đứa bây. Bây đi đường khác nhau, chết khác nhau, nhưng bây đều là con má nên má cúng chung một lần. Sống, bây không có dịp gần nhau để thương nhau nhưng chết tụi bây chắc phải xum họp và thương nhau. Cái hủ để trên bàn thờ bây biết đó, là hơi hướm chung của ba đứa, má cắt chéo áo mỗi đứa đốt bỏ vô đó. Ngó cái hủ đó má nhớ tụi bây hồi nhỏ.’

Chị ngồi bất động ngó ngọn lửa phát phơ rồi tàn lẩn, mắt đỏ hoe. Gió chiều thổi tung tóc tai chị lù xù đã dượi, gương mặt r ám nắng của người đàn bà đã quen chịu đựng phong trần coi vậy cũng còn có nét, hồi xưa chắc chị cũng mặn mà ..

Chú Sáu Cường chép miệng:

Thiệt khổ! Mỗi lần nó vái tôi đau xé lòng. Thằng Hai Biệt Động Quân, thằng Ba du kích, con Út vượt biên. Tôi thương thằng Ba nhứt, nó trái đường với tôi, nhưng lúc nhỏ tôi bồng ẵm nó mền chun mền tay..’

‘Tui biết hết ba đứa, thằng Hai hồi đó đeo theo tui xin kẹo hoài. Thằng Ba trời dung đất rũi sao mà ở chung với tui một hầm. Nó lẳng mạn và thuộc nhiều thơ. Có lần Ngưng-Bấn-Tết nó húy hoái chép bài thơ tụi ngục bắt loa đọc, tui chửi cho một trận nên thân. Sau này nó bị trúng đạn tĩa chết khi mò lên khỏi hầm để hứng sương khuya, nghe gà gáy sớm... Tội nghiệp biết bao nhiều mà kể!’

Chủ nhà triết lý:

‘Chiến tranh mà! Quy luật chiến tranh không theo lại theo tiếng gọi của tình cảm cá nhân thì thiệt thòi thôi, đó là chuyện phải hiểu. Thời nào phải mang mặt nạ đó mới sống được.’

Năm Đor nghe hơi đất phả vô mình lạnh lạnh hơn bình thường, cổ đổ giắc ngủ nhưng lặn tới trở lui cả giờ đồng hồ mà con buồn ngủ chạy vắn đâu mất tiêu. Nằm im, mắt mở trao tráo ngó lên trần đất đã đời chỉ thấy một màn mờ mờ. Anh đưa tay vói lên rờ rờ mấy chỗ lồi lõm mà khi dư dãi dầu, chơi sang anh để thằng Ba Gan thấp đèn đọc thơ từ, đèn địch hay tính sổ sách kinh tài, anh tò mò ngó lên đó giỡn bóng rồi tưởng tượng ông tiên này bà tiên nọ trong truyện Phong Thần. Rướng lên để tay yên ở vị trí đó tới lúc mỏi nhừ mà chẳng ần thua gì, anh lò mò bò qua chỗ thằng nhỏ. Còn ánh đèn pin! Cái thằng thức khuya dữ vậy! Nghe tiếng động nó nhét cuốn tập đang hí hoáy viết xuống dưới ba lô, hăm hở rủ rê:

‘Chú Năm à, hay là mình bò lên hứng sương nhen! Hai tháng nay tù túng trong này tui thêm nắng trưa mưa sớm, thêm hứng sương khuya, thêm nghe tiếng dế quá chùng chùng chú có biết không?’

‘Chú mấy văn hoa tư sản quá, chú mấy biết thêm bộ ta không phải là người chắc? Nói thiệt nghe, ta còn thêm thêm tiếng gà gáy hùng đông nữa. Sống kiểu này một tuần mười bữa thì được chứ gần sáu mươi ngày không thấy mặt trời như tui mình hôm giờ chỉ có nước điên luôn.’

‘Chú bò trước đi, tui dẹp ba cái linh kinh này để chút nữa xuống sẵn sàng ngáo một giấc.’ Ngừng một chút nó nói nhỏ, e dè, ‘Chắc cũng đem theo... lỡ có chuyện gì có mà chơi!’

Năm Đor gật đầu, quay mình lại, cúi lườn qua ngõ ngách, bắt đầu bò.

Gần tới miệng hầm, họ ngồi thu mình trong chỗ núp ngang, nghe ngóng. Giờ thì tiếng ếch nhái, tiếng dế kêu nghe rõ ràng. Nín thở lắng tai có thể nghe thêm tiếng gió xào xạt qua những bụi cây thấp và tiếng sương đêm rơi nhẹ nhàng trên lá cỏ.

‘Hai giờ sáng!’ thằng Ba Gan thì thầm. Nó kê tai áp mạnh vô thành đất một lúc lâu rồi nói chắc quyết: ‘An toàn!’

Hai người trườn chầm chậm ra khỏi miệng hầm, nằm dài trên đất, ngửa mặt ngắm sao. Thằng Ba quơ quơ lên đám cỏ, đưa bàn tay ướt sương lên mũi hít thiệt sâu, ém hơi một hồi mới thở ra.

‘Sương đêm đọng trên cỏ thơm mùi đặc biệt thiệt đó chú Năm à. Quen rồi thì nhớ bắt chết. Đóm lửa xa xa ngoài kia sao thân thiết quá, giống như đèn nhà má tui ở trong ấp. Mỗi lần mò về gần tới chỉ cần thấy ánh đèn nhà là vui rồi, nhiều khi đâu cần vô, lảng vảng ngoài vườn rồi đi cũng đủ.’

Năm Đor gật gù:

‘Cái này là cái tình hoài hương đó chú mày à. Căn nhà nơi mình sanh ra, lớn lên... chính là quê hương nho nhỏ, là ruột thịt gắn bó với mình biết chừng nào. Chú mày đi tới mà không cần vô còn ta hồi đó đi lang quanh muốn vô biết bao nhiêu lần mà không dám..... Hồi còn đi học ta mê má chú mày, cả ngàn lần muốn đến làm quen mà nói thiệt, không có lần nào đủ can đảm. Mình học dở rồi lại xui xẻo thi rớt Trung Học Đệ Nhất Cấp, hai năm sau đó cùng học một lớp với má chú mày mà trong lòng luôn luôn cảm thấy thua kém nên có dám tỏ tình tỏ tứ gì đâu. Có lần phải đánh nhau sút đầu lõ trán với thằng Đực Cỏ để giành lại cuốn tập nó lấy của cô ta. Đem trả cho người đẹp mà chỉ đứng đó chết trân, không mở miệng nói gì được, cho nên bạn bè ghẹo là Năm Đor, chết tên luôn. Sau này đi vô đây cũng khoái cái tên đó.’

Thằng Ba trầm ngâm không nói gì, bỗng cất tiếng ngân nga nho nhỏ:

‘Hãy rót cho ta thêm cốc nữa,
Ngồi với bạn hôm nay làm ta hứng chí.
Chuyện ngày mai có chi đáng kể,
Dẹp nó đi cho khỏi bận tâm.
Những thằng lính thời nay không mang thù hận.
Bạn hay thù chẳng có một lần ranh.’

Thằng Ba Gan ngừng lại lấy hơi. Năm Đor vỗ đùi thành tiếng:

Thằng Ba! Chú mày cưỡm thơ ở đâu mà nghe đã quá, tiếp đi!

‘Bày làm chi trò chơi xương máu,
Đề đôi bên nuôi mầm mống hận thù.’

Ta chán lắm rồi ba chuyện ruồi bu
Chỉ có bạn có ta là người thua cuộc...¹

Năm Đor phải dứt cái rết:

*Thôi vô! Thơ thần gì bắt đầu nghe lòng bùng nổ
tai rồi. Thi sĩ như chú mầy ra trận không chết
thiệt là ông bà độ mạng không biết bao nhiêu
lần!*

Đám người lựa cá xong kéo nhau về. Trên
đường đi, tiếng than thở, tiếng cầu nhàu chen
lẫn với lời kết tội chửi rủa ồm ồm. Khi đi ngang
qua chỗ cuộc nhậu, vài người rẽ vô chào. Năm
Đor mừng vui ra mặt:

‘Vây thì đủ mặt nhà Út Chột đây hết. Cũng hú
vía há! Mừng cho tụi bây!’

Một người trả lời giọng chịu đựng:

‘Thoát chết lần này thì có, nhưng sau này chắc
chết đói cả nhà quá. Ghe tàu bể hết, sửa lại
tiền đâu? Ai vô đó mà bồi thường cho mình! Xã
nói tàu lạ biết nước nào mà thừa gởi. Hai bác
coi mặt mũi tôi nè. Tụi nó đánh thấy ông bà ông
vãi. Tụi nó nói với nhau xí xô xí xào như trong
phim truyện Hồng Kông mà Xã cứ nhứt định
bắt mình khai tàu lạ họ mới chịu làm việc.’

Hai người bạn nhậu đổi thế ngồi rồi cùng cúi
mặt xuống đất thiệt lâu, thờ dài. Đoàn người
đánh cá chào lầm lũi đi. Cuộc nhậu khê khà
bống ngưng ngang, trầm lắng.

Năm Đor quơ quơ đôi đũa, rót nước mát bệu
bạo:

‘Tôi thương họ quá! Dân mình! Khổ trăm bề!
Trước đây mấy cái chuyện này tui coi như đồ
bỏ, cho qua cầu hết! Hai năm trước đi du lịch
Trung Quốc, vui chơi ở cửa Hà Khẩu mấy đêm
liền, trên lầu các tiệm buôn là động chứa toàn
gái Việt, có xúc động đâu, coi đó là cái số của
họ phải như vậy. Bây giờ thì bỗng nhiên thấy
khác trong lòng mình...’

Cặp mắt người bạn nhậu mở to vặn hỏi nguyên
nhân. Năm Đor từ tốn nuốt hơi, nuốt xuống cục
ngẹn đeo đẳng lâu lắm trong mình. Anh lấy
tay đùa đùa mấy đĩa chén trên bàn qua một
bên, chừa một khoảng trống. Cầm chai nước

mắm lên nói đây là anh. Cầm chai nước tương
nói đây là tui. Cầm xì rượu nói đây là cô Bảy,
má thằng Ba, còn tất cả chai xì khác lũ khủ là
dân chúng. Anh thấy đó, tất cả đều là chai, chỉ
khác nhau cái nhãn bên ngoài và thứ nước gì
đó chứa trong chai. Khi để dưới bếp thì người
ta để mỗi thứ một chỗ, không để chung, có để
chung thì cũng phân biệt thứ nào ra thứ nấy. ’

Cặp mắt Sáu Cường này giờ không nháy,
đương ngạc nhiên về cử chỉ khác thường của
Năm Đor. Anh này hai tay chộp hai chai, lật
ngược, đổ tung tóe những gì chứa trong đó
xuống sàn đất. Đổ hết anh lấy hai chai khác đổ
nữa, đổ nữa. Anh hần học nắm con dao xắc trái
cây cạo tất cả nhãn của những chai này, nói
như bị kích động:

‘Giờ đây không còn nhãn, không còn những
thứ chứa bên trong, lũ chai này trở lại thành
chai hết, không còn là chai rượu, chai nước
mắm, chai nước tương, chai ớt dầm gì nữa hết.
Chỉ toàn là chai, trần trụi là chai thôi.’

Năm Đor ngồi xuống thờ, giọng thiệt nhỏ nhẹ:

‘*Nói thiệt* anh Sáu nghe nha! Lúc nào đó thì
mình phải ngộ ra thôi. Mọi người bỏ hết những
ham muốn riêng tư vị kỷ, lột quăng hết những
nhãn hiệu, chức tước này nọ thì ai cũng giống
ai, cũng là người Việt Nam mình hết thấy, hỏi
không thương nhau thì thương ai bây giờ? Tui
ưa nước mắt khi nghe câu nói của Út Chột là vì
vậy, cũng như hồi này ngồi lơ mơ nhớ lại tui xót
xa cho thân phận của các cô gái Việt ở cửa Hà
Khẩu hay những ổ động tương tự ở mấy nước
chung quanh...’

Người đàn bà trong nhà bước ra, tay xách bình
nước trà, tay kia cầm hai cái tách, cười nghiêm
nhưng thiệt vui:

‘Anh Năm, *nói thiệt* anh nghe nha, hồi trước
anh hùng biện kiểu này thì thằng Hai, Thằng
Ba, con Út là con của anh rồi, đâu có tới ba xấp
nhỏ nhà tui!’

Năm Đor rạng rỡ cười, ngó thẳng mặt cô Bảy
rồi đứng dậy chậm rãi quay lưng đi, bỏ lại sau
lưng bữa nhậu tàn với chai lọ chồng chơ và hai
cặp mắt mở tròn...

¹ *Uống Rượu Với Người Lính Bắc Phương*, Thơ Phan
Xuân Sinh, 1972, hiện sống và làm thơ ở Hoa Kỳ.

Nguyễn Văn Sâm
(Lake Charles, LA, Feb. 06/2010)